

Muistio

2.6.2023

Saaren kartanon rakennussuojeluasia, katselmus ja neuvottelu suojelumääräyksistä

Aika tiistai 9.5.2023 klo 10.15-16.45

Paikka Saaren kartano, Saarenrantatie 21, Mynämäki

Läsnä	Leena Kela	Saaren kartano
	Heidi Lapila	Saaren kartano
	Olli Hokuni	HLC Oy
	Elisa Heikkilä	Museovirasto
	Annika Heikola	Mynämäen kunta
	Laura Hesso	Varsinais-Suomen ELY-keskus
	Reetta Katila	Varsinais-Suomen ELY-keskus
	Annukka Koivukari	Varsinais-Suomen ELY-keskus
	Kirsti Virkki	Varsinais-Suomen ELY-keskus

1. Tilaisuuden avaus ja esittäytyminen

Kirsti Virkki avasi tilaisuuden. Reetta Katila laatii muistion. Läsnäolijat esittäytyivät.

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

3. Rakennusten ja aluerajauksen katselmointi maastossa

Päärakennus

Aloitettiin katselmus päärakennuksen sisätiloista.

1. kerros

Ns. tytön huoneessa oli aiemmin sisäilmaongelmia, jotka paljastuivat päärakennuksen muurin romahdettua. Korjauksen yhteydessä esim. lattia avattiin kokonaisuudessaan. Väliovi ja katto ovat alkuperäiset. Tapetit ovat uudet, mutta rakennuksen henkeen sovitettut.

Salin katot ja väliovet ovat alkuperäiset, väliovista kaksi on alkuperäiskunnossa.

Förmaakin lattian alta löytyi korjausten yhteydessä portaati kellariin. Förmaakissa on päärakennuksen ainoa muurattu uuni. Seinässä on piilokaappi.

Välikkö on esteetön ja sen yhteydestä löytyy esteetön vessa. Vuodelta 1959 olevalle lounaispöydän kuistille on tehty esteettömyyttä varten hissi. Myös keittiö on esteetön. Keittiössä on alkuperäinen katto. Toisella seinustalla on keittiökaappeja 1950-luvulta, osa kaapeista saattaa olla myös tätä vanhempia.

Entisestä lastenkamarista ja palvelustytön kamarista on tehty toimistotiloja, joissa on alkuperäinen katto ja uudet tapetit. Entisessä palvelustytön kamarissa on piilokaappeja. Tilojen pattereita ei ole koteloitu.

Pääsisäänkäynnin kuistin seinässä ja katossa on näkyvissä väriportaat. Seinien ns. telttamaalaus jatkuu katossa.

Eteisessä on roiskemaalatut seinät ja alkuperäinen katto. Salin ovella on kaareva lautakatto. Patterit on koteloitu. Eteisen yhteydessä on kaksi vessaa ja siivouskomero.

Muissa toimistotiloissa on punaiset lautakatot. Ns. isännänhuoneessa / sikarihuoneessa on kiintokalustehyllykkö, jonka vieressä on kellariin kulkeva ilmanvaihtohormi.

Päärakennukseen on lisätty ilmanvaihtosäleikköjä. Ensimmäisen kerroksen lattiat on uusittu. Alapohjan alle on asennettu kosteusanurit. Päärakennuksessa käytetään langallista internet-yhteyttä ja hehkulamppuja. Mittarit eivät ole etäluettavia.

2. kerros

Ylätasanteella olevasta ikkunasta näkyy lunetti-ikkuna. Ylätasanteella on maalattu laualattia 1950-luvulta.

Aula on tutkijaryhmien käytössä. Perällä oleva keittokomero on muutettu keittiöksi. Yläkerran kummassakin päädyssä on kaksi makuuhuonetta alkuperäisine kattoineen. Kylpyhuoneet sijaitsevat makuuhuoneiden yhteydessä. Yläkerrassa on myös siivouskomeroita ja varastotiloja. Yläkerrassa on 1950-luvun väliviovia.

Kellari

Kellarin betonilattia poistettiin käytännössä kokonaan, samoin muinainen vesiränni. Tilalle asennettiin tiililattiaa, jonka alla kulkee talotekniikkaa. Seinillä kulkee patteriputkia. Kellarissa on useita muuriluukkuja, joissa on sepän tekemät suojaluukut. Lisäksi ulkoseinissä on perinteisiä puisia ilmanvaihtoluukkuja. Kellarissa on pihalla kasvaneesta tammesta tehty pöytä ja penkkejä. Teknisessä tilassa on vielä jäljellä vanhaa betonilattiaa.

Kierrettiin päärakennus ulkoa ennen siirtymistä muihin rakennuksiin. Rakennus on ulkoasultaan hyvin säilynyt.

Lakeijasipi

Museoviraston lausunnon liitteenä olevassa kartassa 'Läntinen piharakennus'.

Rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa on palkkikatto, eteiskäytävässä on lautakatto. Alakerta on korjattu ja siihen on sijoitettu asuintiloja. Ullakon kummassakin päädyssä on yksi huone. Rakennuksen ikkunoita korjataan parhaillaan. Rakennuksessa on väliviovia 1950-luvulta, ullakolla on kaksi peiliovea.

Keittiösiipi

Museoviraston lausunnon liitteenä olevassa kartassa 'Itäinen piharakennus'.

Kuistille on tehty esteettömyyttä varten hissi. Rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa on palkkikatto. Eteisessä oleva vanha kaapisto ullakolle vievän portaikon alla on osa rakennusrunkoa. Eteiskäytävän toisella puolella on myös kiinteitä kaappeja, jotka ovat uudempia. Alakerta on korjattu ja siihen on sijoitettu asuintiloja.

Vilja-aitta

Aitta on tarkoitus korjata vuoden 2023 aikana. Aitta on kaksikerroksinen. Ensimmäisen kerroksen eteisessä on lankkulattia, muualla on tiililattiaa. Ensimmäisessä kerroksessa on viljalaarit. Aitassa on vellikello.

Vanha-aitta

Aitta on korjattu vuonna 2022, mutta maalaus jää vuodelle 2023. Aitta on kaksikerroksinen ja alakerrassa on tiililattia.

Piha-aitta

Aitan katto on korjattu puun kaaduttua sen päälle. Aitta on maalauksen tarpeessa.

Puutarhakellari

Kellari on salaojitettu ja siinä on luonnonkivilattia. Eteisen yläikkuna on osa rakennusrunkoa.

Pesutupa

Pesutupa jakautuu isompaan kuivatushuoneeseen ja pienempään pesulahuoneeseen. Sisätilat ovat pääasiassa purettu, koska korjaustyöt ovat alkamassa. Kuivatushuoneessa on kamina ja muurattu hormi. Pesulahuoneessa on uuni, pesualtaat ja vesipumppu sekä vanhaa seinäpanelointia. Pesulahuoneen takana olevassa huoneessa on peltikuorinen pystyuuni. Lintuhäkit on purettu tutkimuslaitoksen jäljiltä. Pesulapäädyn huoneiden ovissa ja ikkunoissa on vanhat listat.

Puutarhavaja

Vaja on 1950-luvun ulkoasussa. Katselmuksella ei käyty rakennuksen sisällä.

Kärryvaaja

Sijaitsee Saarenrantatien itäpuolella. Museoviraston lausunnon liitteenä olevassa kartassa 'Ajokalu- ja halkovarasto'. Katselmuksella ei käyty rakennuksen sisällä.

Riihi

Sijaitsee Saarenrantatien eteläpuolella muista rakennuksista erillään etelään vievän hiekkapolun varrella. Ympäristö on muinaisjäännösalueita.

Jaakopinlato

Sijaitsee Saarenrantatien itäpuolella. Lato on kunnostettu.

Renkitupa

Renkituvassa on neljä huoneistoa. Rakennuksen paneelikatoista osa on 1950-luvulta ja ne ovat joko maalattuja tai lakattuja. Osa katoista on vanhaa valkoiseksi maalattua puukuitulevykattoa. Rakennuksessa on vanhoja väliovia listoituksineen. Tulisijat (kaksi leivinuunia, valurautainen puuhella, peltikuorinen pystyuuni ja Porin Matti) eivät ole käytössä.

Konehalli

Sijaitsee Saarentie itäpuolella. Museoviraston lausunnon liitteenä olevassa kartassa 'Kalustovaja'. Rakennuksen ulkoasu on 1960-luvulta. Sisätiloissa on paja ja varasto. Katselmuksella ei käyty rakennuksen sisällä.

Kuivurirakennus

Sijaitsee Saarentien itäpuolella. Katselmuksella ei käyty rakennuksen sisällä.

Navetta

Sijaitsee Saarentien itäpuolella. Museoviraston lausunnon liitteenä olevassa kartassa 'Laboratoriorakennus'.

Navetan sisätiloja on uudistettu useita kertoja. Navetta tullaan korjaamaan tarkempien selvitysten jälkeen.

Sauna

Rakennuksen sisätiloista puuvaja ja vilpola ovat säilyneet, muu osa rakennuksesta on uusittu. Rakennuksen ulkoasu on säilynyt. Katselmuksella ei käyty rakennuksen sisällä.

Pidettiin lounastauko, jonka jälkeen jatkettiin kiertämällä alue gps-laitteen kanssa aluerajauksen määrittämiseksi. Aluerajausta supistettiin Museoviraston ehdottamasta rajauksesta käsittämään rakennettu alue rakennusperintölain ja sen esitöiden tarkoittamalla tavalla. Päätettiin kuitenkin pitää aluerajauksen sisällä Saarentien varrella oleva vanha betonitiilinen muuntamo. Riihen ja Saarenrantatien välisellä alueella on muinaisjäännösalue.

Käymälä

Käymälä on restauroitu vuonna 2011. Asetussuojelupäätöksessä on suojeluluokka S1 eli rakennus on suojeltu kokonaan.

4. Neuvottelu suojelumääräyksistä

Siirryttiin neuvottelemaan suojelumääräyksistä. Osallistujille jaettiin alueen rakennuksia koskeva kartta, josta käy ilmi rakennuksista nykyisin käytetyt nimet.

Kirsti Virkki totesi, että Museoviraston ehdotuksessa suojelun kohdentamiselle kolme ensimmäistä kappaletta ovat lähinnä taustaa, joka kuuluu ennemmin suojelupäätöksen perusteluihin.

Todettiin selvyyden vuoksi, että rakennusrunko ei käsitä kevyitä väliseiniä.

Sovittiin, että käytetään sanan "tilajako" sijaan sanaa "huonejako" sekä sanan "ulkoasu" sijaan sanaa "ulkoarkkitehtuuri".

Todettiin, että rakennelmia ja rakennettua viherympäristöä koskevat määritelmät voidaan yhdistää.

Suojelun kohdentumisessa on mainittu "Myös myöhemmissä korjaus- ja muutostöissä vanhan mallin mukaisesti toteutetut rakennusosat, materiaalit ja yksityiskohdat tulee säilyttää.". Todettiin, että tarkoituksena on sisällyttää kerroksellisuus suojelun piiriin. Edellä mainittu lause on suojelumääräyksen kaltainen, joten sen sisältämä ajatus sisällytetään suojelumääräyksiin.

Täydennettiin suojelun kohdentamista koskevaa listausta katselmuksella havaitun perusteella. Muutokset ovat näkyvissä muistion liitteessä 1.

Todettiin, että päärakennuksen osalta on mainittu suojeltavaksi keskeiset sisätilat. Katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi luetella huoneittain suojeltava kiinteä sisustus.

Todettiin, että Saarenrantatien eteläpuolella ja Saarentien itäpuolella olevien rakennusten osalta suojelu kohdentuu niiden ulkoarkkitehtuuriin ja rakennusrunkoon.

Uudisrakentamista koskeva kappale jätetään pois, koska kyse on maankäyttö- ja rakennuslain soveltamisalaan kuuluvasta asiasta.

Todettiin, että puutarhaa ja pihapiiriä koskeva kappale kuuluu ennemmin suojelupäätöksen perusteluksi.

Täydennettiin ja muokattiin suojelumääräyksiä.

5. Yhteenveto

Todettiin yhteenvetona edellä kuvatut asiat. Sovittiin, että ELY-keskus muokkaa suojelun kohdentumista ja suojelumääräyksiä katselmuksessa ja neuvottelussa keskustellun perusteella.

6. Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Sovittiin, että omistajan edustajat toimittavat ELY-keskukselle rakennuksia koskevat pohjapiirustukset suojelun kohdentumisen esittämisen tueksi.

Sovittiin, että muistio sekä päivitetty ehdotus suojelun kohdentamiseksi ja suojelumääräyksiksi toimitetaan osallistujien kommentoitavaksi.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Tilaisuuden päättäminen

Kirsti Virkki päätti tilaisuuden klo 16.45.

Liitteet

1. Päivitetty ehdotus suojelun kohdentamiseksi ja suojelumääräyksiksi
2. Kartta, päivitetty ehdotus aluerajaukseksi